

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒
รอบการประเมินที่ ๒ / ๒๕๖๘ ตั้งแต่เมษายน ๒๕๖๘ – กันยายน ๒๕๖๘

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ชื่อ-นามสกุล นางสาวแวมาซีตา โต๊ะกะ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ.....
หน่วยงาน ศูนย์/สพด./กลุ่ม/ฝ่าย สถานีพัฒนาที่ดินยะลา.....
หัวข้อการพัฒนา ปฏิบัติวิทยาดิน รุ่นที่ ๒/๒๕๖๘ : เมษายน ๒๕๖๘ - กันยายน ๒๕๖๘
วิธีการพัฒนา ฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ระบบ LDD e-Training.....
วันที่พัฒนา กรกฎาคม ๒๕๖๘ สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินยะลา.....
หน่วยงานที่จัดอบรม กรมพัฒนาที่ดิน.....

สรุปสาระสำคัญ

ปฏิบัติวิทยาดิน รุ่นที่ ๒/๒๕๖๘ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

บทที่ ๑

ภารกิจหลัก

๑. ใช้พัฒนา อนุรักษ์อย่างเหมาะสมยั่งยืน
๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ (การเพาะปลูก ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต มีรายได้เพิ่มขึ้น)

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน ได้จัดทำหลักสูตรวิชา ปฏิบัติวิทยาดิน ๖ บท

๑. ความหมาย/ความสำคัญของดิน
๒. สมบัติของดิน
๓. ทรัพยากรดินของประเทศไทย
๔. การใช้แอปพลิเคชันตรวจสอบดิน
๕. การใช้แผนที่ดิน
๖. การตรวจสอบดินการใช้ข้อมูลดิน

ความหมาย/ความสำคัญของดิน

ดิน : วัตถุธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการผุพังสลายตัวและหินและแร่ กับอินทรีย์วัตถุที่ได้จากการย่อยสลายซากพืช ซากสัตว์ คลุกเคล้าจนเป็นเนื้อเดียวกัน

ความสำคัญของดิน

พืช : ๑. ที่ยึดเกาะของรากพืช

๒. แหล่งธาตุอาหาร

๓. แหล่งน้ำ

๔. แหล่งอากาศ

สัตว์ : ๑. แหล่งผลิตอาหารและห่วงโซ่อาหาร

มนุษย์ : ๑. แหล่งที่มาของปัจจัย ๔ (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค)

๒. แหล่งฝังกลบขยะ

๓. แหล่งผลิตพลังงานชีวมวล

๔ แหล่งวัตถุดิบอุตสาหกรรม

๕. แหล่งกักเก็บคาร์บอน

๖. แหล่งกักเก็บคาร์บอนและบรรเทาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ภูมิอากาศ

๗. ฐานรากสิ่งปลูกสร้างและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์

๘. แหล่งฝังศพ

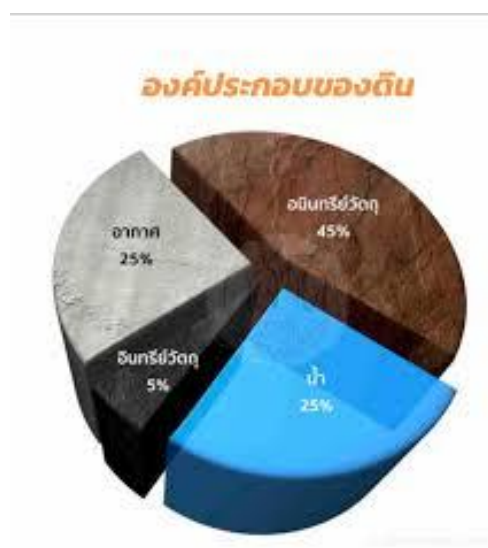
ส่วนประกอบของดิน

๑. อนินทรีย์วัตถุ (mineral matter) เศษชิ้นส่วนของหิน ๔๕%

๒. อินทรีย์วัตถุ (organic matter) เศษซากพืชซากสัตว์ ๕%

๓. น้ำ (water) ๒๕%

๔. อากาศ (air) ๒๕%

ปัจจัยในการสร้างตัวของดิน

๑. สภาพภูมิอากาศ (ฝน ลม น้ำค้าง แสงอุณหภูมิ)
๒. สภาพภูมิประเทศ (พื้นที่สูง พื้นที่ต่ำ ระดับที่ไม่เท่ากัน)
๓. วัตถุต้นกำเนิดดิน (กลุ่มที่สลายตัวผุพังอยู่กับที่ กลุ่มที่เคลื่อนย้ายจากที่อื่นมาทับถม)

ณ)

๔. สิ่งมีชีวิต

๕. เวลา

บทที่ ๒

ประเด็นสำคัญ ๑. สมบัติทางกายภาพ

๒. สมบัติทางเคมี

๓. สมบัติทางแร่

๔. สมบัติทางชีวภาพ

สมบัติทางกายภาพ

๑. เนื้อดิน (ความหยาบ-ละเอียดของดิน)
๒. โครงสร้างดิน
๓. สีดิน

ขนาดอนุภาคของดิน

๑. ขนาดใหญ่ เรียกว่า อนุภาคขนาดทราย (เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๐-๐.๐๕ มิลลิเมตร)
๒. ขนาดกลาง เรียกว่า อนุภาคขนาดทรายแป้ง (เส้นผ่าศูนย์กลาง ๐.๐๕-๐.๐๐๒ มิลลิเมตร)
๓. ขนาดเล็ก เรียกว่า อนุภาคขนาดดินเหนียว (เส้นผ่าศูนย์กลาง เล็กกว่า ๐.๐๐๒ มิลลิเมตร)

สมบัติทางเคมี

- เป็นลักษณะภายในของดินที่เราไม่สามารถจะมองเห็นหรือสัมผัสได้โดยตรง ได้แก่
๑. ความเป็นกรดเป็นด่าง
 ๒. ความสามารถในการการดูดซับและแลกเปลี่ยนประจุบวก

สมบัติทางแร่

เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแร่ มองเห็น สัมผัส ทดสอบได้ (รูปผลึก ความแข็ง สี สีผงละเอียด ความวาว การให้แสงผ่าน และความหนาแน่น)

สมบัติทางชีวภาพ

๑. พืช
๒. สัตว์
๓. จุลินทรีย์ดิน

ดินในประเทศไทย

ทรัพยากรดินในภาคใต้

ดินในภาคใต้ เป็นดินที่อยู่ในสภาพอากาศที่ค่อนข้างชื้น มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลเป็นแนวยาวทั้งสองด้าน และมีสภาพภูมิอากาศเป็นแบบร้อนชื้นมีฝนตกชุกสม่ำเสมอ ดินในพื้นที่ตอนส่วนใหญ่เป็นดินที่มีพัฒนาการมาก มีการชะล้างสูง ความอุดมสมบูรณ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำ จัดได้ว่าเป็นดินที่มีศักยภาพทางการเกษตรต่ำถึงค่อนข้างต่ำ เช่น ชุดดินบางนารา ชุดดินพัทลุง

สถานภาพทรัพยากรดินปัญหาภาคใต้ เกิดตามสภาพธรรมชาติเป็น ๕ ประเภท

๑. ดินต้น ๕.๒๒ %	๒. ดินเค็มชายทะเล ๔๔ %
๓. ดินเปรี้ยวจัด ๐.๔ %	๔. ดินทรายจัด ๑๘ %
๕. ดินอินทรีย์ ๐.๗๘ %	

ทรัพยากรดินในภาคเหนือ

โดยส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสูงสลับกับที่ราบระหว่างหุบเขา ดินยังคงมีธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืชอยู่ในระดับที่ไม่ต่ำจนเกินไป ดินในบริเวณที่ราบหรือค่อนข้างราบเป็นดินที่มีศักยภาพทางการเกษตรอยู่ในระดับปานกลางถึงสูงและเป็นพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาต่างๆ ที่มีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ขึ้นไป ครอบคลุมเป็นบริเวณกว้างขวาง เช่น ชูดินหางดง ชูดินเชียงราย และชูดินสันป่าตอง

ทรัพยากรดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป็นกลุ่มสลับกับที่ดอน วัตถุต้นกำเนิดดินส่วนใหญ่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ของหินตะกอน ส่วนใหญ่มักจะเป็นดินที่มีพัฒนาการสูง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ดินมีโอกาสขาดแคลนน้ำ ดินยังมีปัญหาในการใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตร เช่น ชูดินร้อยเอ็ด ชูดินพิมาย ชูดินโคราช

สถานภาพทรัพยากรดินปัญหาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกิดตามสภาพธรรมชาติ เป็น ๓ ประเภท

๑. ดินตื้น ๑๔.๗๗ % ๒. ดินทรายจัด ๘.๑๘ % ๓. ดินเค็มบก ๒.๐๗ %

LDD ON FARM LAND USE PLANING

ระบบสารสนเทศเชิงพื้นที่เพื่อวางแผน การใช้ที่ดินเกษตรกรรายแปลง

คุณลักษณะของระบบ

๑.เป็นแอปพลิเคชันที่ผู้ใช้งาน/เกษตรกร สามารถตรวจสอบตำแหน่งพื้นที่ต้องการเพาะปลูก (ข้อมูลดิน ข้อมูลแหล่งน้ำ ข้อมูลการใช้ที่ดิน)

๒.เกษตรกรสามารถวาดแปลงและบริหารจัดการข้อมูลแปลงได้ด้วยตัวเองผ่านระบบออนไลน์ตั้งแต่เริ่มต้นปลูกจนเก็บเกี่ยว

๓.ระบบคำนวณต้นทุนการผลิตและคาดการณ์ผลผลิตประจำแปลงรายรับ - รายจ่าย ผลกำไร ขาดทุน

๔.สรุปข้อมูลให้เกษตรกรเป็นรายแปลง พร้อมทั้งมี QR Code เพื่อเกษตรกรสามารถสแกนเข้าดูได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

LDD ON FARM LAND USE PLANING จะมีเมนูดังนี้

๑. เครื่องมือพื้นฐาน (เครื่องมือขยายภาพแผนที่)
๒. เมนูวาดแปลง (เครื่องมือวาด ค้นหา จังหวัด อำเภอ ตำบล)
๓. แผนที่ฐาน (Base Map) แผนที่ถนน แผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม
๔. เมนูจัดการแปลง (วาดแผนการเพาะปลูก)
๕. เมนูตรวจสอบพื้นที่เพาะปลูก

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

สามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมในครั้งนี้มาใช้ในการทำงานและเพิ่มความรู้ให้กับตัวข้าพเจ้า และสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังเกษตรกรต่อไปได้